

Η ΑΝΝΕΛΟΡΑ

Ἡ κοιλάδα εἶναι γεμάτη καταχνιά. Σάν ἕνας πελώριος κουβάς γεμάτος γάλα. Πρέπει νάχεις καλά μάτια γιά νά διακρίνεις τὸ μικρὸ χωριὸ στὴν ἀπέναντι μεριά τοῦ ποταμοῦ. Τὰ σφυρίγματα τῶν βαποριῶν, ποὺ κυλᾶνε σιγὰ μὲ τὸ ρέμα φορτωμένα μῆλα κι ἀπίδια τῆς Μποσεμίας, ἀκούγονται σάν ἀπὸ πολὺ μακριά. Ὅλα εἶναι παράξενα, ἔξωτικὰ. Ὅλα παίρνουν κάτι παράξενες ἀφύσικες κοντοῦρες. Κάθε ἀγὸς εἶναι σὰ νὰ παίζεται μὲ βιολί πὸν τοῦχουν βάλει σουρντίνα. Τὸ βουναλάκι, μὲ τὸ κομψὸ παλάτι στὴν κορφή, μοιάζει σὰ νησί ριχμένο σὲ ἡσυχὴ θάλασσα.

Κίτρινο φῶς. Σταχτὴς οὐρανόσ. Πονοῦν τὰ μάτια. Ὑγρασία κάνει τὰ φύλλα νὰ τρέμουν. Τὸ δάσος μὲ τὰ πλήθια ἐλάτια καὶ τίς φουντουκιές εἰτοιμάζεται γιὰ τὸ χειμωνιάτικο ὕπνο του. Ἦσυχία. Οἱ πάγκοι ἄδειοι. Τὰ μονοπάτια ἔρημα. Ποῦ καὶ ποῦ κάνα βιαστικὸ ζαρκάδι χροιά σάν σαῖτα. Ὅλες οἱ παράγκες στὰ σταυροδρόμια τοῦ δάσου ἔχουν κλείσει. Γιὰ τὰ ἀναψυχτικὰ τους δὲν βρίσκεται πιά πελάτης. Τὸ μικρὸ ρεστωρᾶν ἐπίσης ἔχει κλείσει. Οἱ τελευταῖοι ξένοι ἀποχαιρέτισαν γιὰ φέτος τὴν ὁμορφὴ κοιλάδα τῆς Μποσεμίας. Κάπου πέφτει καὶ ἕνα φύλλο κοντὰ στ' ἄλλα. Ἐνα διακριτικὸ ἐλαφρὸ πέσιμο γιὰ νὰ μὴν ταράξει τὴν ἀπέραντη γαλήνη.

Μὰ ἡ Ἄννελόρα δὲν εἶναι τόσο διακριτικὴ. Ἡ μυστικὸπαθὴ διάθεση τοῦ δάσου δὲν ταράζει τὰ νεῦρα της. Τὴν ταράζει μόνον ἡ πείνα. Τὸ στομάχι της μουρμουρίζει σὰ ρεματικὸς γέρος. Τὸ μάτι της γυαλίζει σάν τοῦ λύκου. Τὸ λιγὸ τῆς εὐκίνητο κορμί λιγὰ δῶθε κεῖθε καθὼς περπατεῖ κάνοντας ἕνα βάρβαρο θύροβο στὰ πεσμένα φύλλα. Γυροῦναι φουντούκια. Κάτι μερικὰ ἀπόμειναν ἀκόμα. Κάτι ἀφήσανε οἱ μαζωχτάδες ποὺ δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ παστρικά δουλειά. Κάτι ἀφήσανε καὶ οἱ νυφίτσες τοῦ δάσου, ποὺ μὲ ἀφάνταστη ἐπιδειξιότητα τὰ ξεφλουδίζουν. Ἡ Ἄννελόρα εἶναι ἐπίσης μιὰ νυφίτσα μὲ τὴν ἴδια ἀχορταγιά, μὲ τὰ ἴδια ἐρευνητικὰ μάτια, μὲ τὰ ἴδια ζωώδη ἐνστικτά. Κατεβάζοντας τὰ κίτρινα κλωνιά τῶν φουντουκιῶν μουρμουρίζει ἕνα σκοπὸ τῆς πατριδας της ποὺ βρίσκεται στὴν καρδιά τῆς Μποσεμίας μὲ τοὺς αὐτοδίδαχτους βιολιστὲς Τσιγγάνους. Ἡ Ἄννελόρα σκέφτεται παράξενα καὶ τολμηρὰ μὲ τὰ 13 τῆς χρόνια. Δὲ φοβάται τίποτα. Ἀγαπᾷ τὴ λευτεριά της σάν κάτι πολύτιμο. Τὸ μόνον ποὺ τὴ βασανίζει εἶναι ἡ πείνα. Δὲν ἔχει κανένα στὸν κόσμον. Εἶναι ὀλομόναχη σὰ νὰ τὴν ἔρριξε τὸ χερί τοῦ Θεοῦ μ' ἕνα καλὸ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. Ἔτσι σκέφτεται κάποτε καὶ γελᾷ. Ἄς πεθάνει ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα, τὸ ἴδιο τῆς κάνει. Οὔτε ἕνα δάκρι δὲν ἔχει νὰ χύσει. Τόσο τὸ καλύτερο, ἴσως τότες νὰ χόρταινε ἐπὶ τέλους μιὰ φορὰ. Δουλειά; Οὔτε νὰ

τὸ σκεφτεῖ δὲ θέλει. Ἄν ἤξαιρε καὶ ἔπαιζε βιολί, καλά. Βῶδι δὲν εἶναι νὰ κουβαλᾷ μῆλα στὰ καράβια. Πιάτα δὲν μπορεῖ νὰ πλένει. Τραγουδιόντας ξεγνέται. Ὅλα κυλοῦν ἀπὸ τὰ χέρια της καὶ τσακίζονται.

Ἡ Ἄννελόρα εἶναι ἕνα παράξενο πλάσμα. Μίγμα ἀλεπούς, νυφίτσας, Τσιγγίνας καὶ μεγάλης κυρίας. Τὰ μάτια της εἶναι πρασινομαυρά. Οἱ κόρες τους μεγαλώνουν καὶ μικραίνουν ἀνάλογα μὲ τίς σκέψεις της. Μιὰ ἡσυχὴ γωνιὰ τοῦ οὐρανοῦ, μιὰ ὀλοσκότεινη σημάδα καθοφτίζεται μέσα τους. Ἡ Ἄννελόρα ἔφτασε ὡς ἐδῶ ἀπὸ τὴν πατρίδα της μὲ παράνομο μέσο. Ἐφυγε ὄχι γιὰτι βαρέθηκε τὰ δάση καὶ τίς πλαγιές της! Ὅχι! Τὴν τσίχλωσε ὁ Σύλλογος Προστασίας Ἀνηλίκων κ' ἤθελε νὰ τὴν κινήσει νὰ ζήσει μὲ προνομία καὶ φασαρίες. Τῶσκασε. Ἐφτασε μὲ τὰ πόδια στὸ κοντινότερο χωριὸ. Κρύφτηκε σ' ἕνα καράβι ποὺ φρόστωνε μῆλα καὶ μαριέλες γιὰ τ' Ἀμβούργο. Ἐξὴ ὀλοκληρες μέρες καὶ ἔξι νύχτες πέρασε ἀνίσπικη πάνω στὰ μῆλα μασουλίζοντας καὶ σιγοτραγουδιώντας. Σακκά ἄδεια γιὰ σκέπασμα. Ἐνα σπασμένο τσουνάκι γιὰ τὴν ἀπόλυτη ἀνάγκη. Ἀπὸ τίς λοῖτες, τίς στορογγυλές τρύπες ποὺ ἔχουν τὰ τέτιον εἶδους ποταμοκάρβα γιὰ τὸν ἀερισμὸ τ' ἀμπαριῶν, κοίταξε ὄρες ὀλοκληρες τὸ ἀργὸ ρέμα. Τὴν ἔχτη νύχτα τὸ καράβι ἄραξε γιὰ προμήθειες. Τὸ ἀμπέρι ἄνοιξε γιὰ νάνεσανον οἱ καρποὶ Ἡ Ἄννελόρα γλύστηρε σάν γάτα στὴν ὄχτη. Προσεχτικὴ ἀπομακρύνθηκε ἀποφεύγοντας τὸ φῶς τῆς λατέρνας τοῦ καραβιοῦ. Τέντωσε τὰ χέρια της, τὸ μουδιασμένο κορμί της, ἀνάσανε βαθιὰ τ' ἀγέρι τῆς νύχτας. Ἀνέβαινε σιγὰ ἀπὸ τὴν ὄχτη στὸ δρόμο. Τὴν πρώτη βροδιά κοιμήθηκε κάτω ἀπὸ τὸ μεγάλο ψωφίρι. Σάν ἔφεξε, πῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὸ χωριὸ. Μικρὸ χωριὸ. Μερικὰ καπελιά γιὰ τοὺς ναῦτες. Σάν ὅλα τὰ χωριά ποὺ εἶναι στ' ὄχτες τοῦ ποταμοῦ δεξιά καὶ ἀριστερά. Παινοῦσε. Δίγκανε τὰ τελευταῖα μῆλα ποὺ προβλεπτικὰ εἶχε κρύψει στὸν κόρφο της. Μὰ ἔξι μέρες ὄλο τὸ ἴδιο! Δὲν εἶχε πραγματικὰ ὄρεξη γιὰ μῆλα. Ἐνα κομμάτι ψωμί ἄχ! ἕνα κομμάτι ψωμί καὶ ἄς εἶτανε καὶ ξερό! Μποροῦσε κίποιον νὰ ζητήσει, σ' ἕνα καπελιό, μὰ ὁ φόβος πὸς θὰ τὴν ἔβαζαν πάλι σὲ τάξη τὴν ἔκανε ν' ἀλλάξει σκέψη.

Σὲ λίγοσὲ, μιὰ πόρτα ἀκουμπισμένο ἕνα ποδήλατο. Πίσω ἕνα τετράγωνο κοφίνι γεμάτο ψωμιά καὶ ροδιωμένα κοιλούρια, σιμίτια. Ὁ μικρὸς ψωμᾶς μοίραζε τὸ καθημερινὸ στοῦς πελάτες του. Μιὰ γοργὴ σκέψη, μιὰ ἀπόφαση. Ἡ Ἄννελόρα πήγαινε σιγὰ τὸ παιδί βγῆκε, ἀνέβηκε στὸ ποδήλατο Ξεκίνησε. Ἡ Ἄννελόρα βιάστηκε. Στὴν ἐρχόμενη πόρτα τὸ ποδήλατο σταματᾷ. Τὸ ἴδιο. Κοιτάζει γύρω της, λίγοι ἀδιάφοροι βιαστικοὶ διαβάτες. Μὲ μιὰ ἐπιδέξια

ζίνηση βγάξει τὴ θηλιά πὸν κρατοῦσε τὸ καλάθι. Παρίμενε. Τὸ παιδί ξεκινῶ. Σὲ δυὸ βήματα πέφτει τὸ κοφίνι. Τὰ ψωμιά σκορποῦν, τὰ κολουρία γιομίζουσι τὸ δρόμο. Ἡ Ἄννελόρα πρόθυμα βοηθᾷ τὸν ψωμῖα στὸ μάζωμα. Μόνον ὅταν τέλειωσαν ὁ κόρφος τῆς εἶτανε πῶ φρουσκωτὸς καὶ τὸ χωριανὸ τῆς φουστίνι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ πολὺ πῶ φουσκωμένο. Γελαστὴ ἀποχαμέτης τὸ μικρὸ ψωμῖα πῶ βιάστηκε γιὰ παραπέρα.

Ἡ Ἄννελόρα ἀνέβαινε γιὰ τὸ βουναλάκι μασουλλίζοντας τὰ ξεροψημένα κολουρία. Ὁ δρόμος εἶτανε σὰ μὴ σκάλα 250 μέτρα σερπαντίνης σχεδὸν κίθιτες. Ἀπὸ τὴ μερὶ πρὸς τὸν γκρεμὸ σιδερένια κάγκελα γιὰτὶ ἂν κανεὶς παραπατοῦσε ἠάπαινε τὴν ἀνάσα του στὸν ποταμῖο. Στὴ μέση τοῦ δρόμου ἓνα εἶδος μπαλκονιοῦ μὲ πάγκους. Ἀπὸ κεῖ ἔβλεπε κανεὶς μακριὰ τὴν κοιλάδα μὲ πολλὰ χωριά, δεξιὰ ἔξω τὸ ποταμῖο ἢ Ἡ Ἄννελόρα ἀκούμπησε καὶ κοίταξε μακριὰ. Τὸ καρᾶνι πῶ τὴν ἔφερε ὡς ἐδῶ ἔξω γιὰ τὸ παραπέρα ταξίδι του. Γέλασε μὲ μὴ πονηρὴ ἔκφραση. Σκεφτότανε: Γιατὶ νὰ μὴ θελήσω νὰ πᾶω ὡς τ' Ἀμβουῦργο; Ἐκεῖ πῶ εἶναι τὰ θεόρατα καρᾶνι. Πῶ οἱ ναῖτες ἔχουν πολλὰ λεφτὰ γιὰ νὰ γλεντοῦνε μὲ τὰ ὄμορφα χορῖσια. Σὲ λίγο: Μὰ σίγουρα ἐκεῖ δὲν εἶναι καὶ ἡ Μπορμῖα μὲ τὰ δάση τῆς, τὰ ποτῖμα καὶ τὴς ἰσκιερὲς τῆς κοιλάδες. Ἰκανοποιημένη ἀπὸ τὸ στερνὸ τῆς συλλογισμῶ, κίθησε χορτασμένη, εὐχαριστημένη. Ἐάπλωσε. Τὰ πόδια ψηλά τῶνα πῖνω στᾶλλον ὅταν μὴ κακοσυννηθισμένη φιλντίβα στὸ μαλακὸ διβῖνι τοῦ μπουντοῦ τῆς. Σιωπὴ. Μισοκλεισμένα μάτια. Μὲ μὴ ἀπότομη κίνηση στυλιόθηκε. Ἐβαλε τὸ χέρι στὴ μεγάλη τσέπη τῆς καὶ ἔβγαλε ἓνα μαντῆλι. Τόλυνε. Ἐνα κομμάτι κατρέφτη, σπασμένο χτένι. Τουαλέτα. Ἡ χωρίστρα περιφρῆμη. Τὰ σκουρὰ μαλλιά λάμπανε στὸν ἥλιο μαῦρα μὲ μπλὲ πινελιές. Ἐνα κεφάλι παράξενο. Γυναίκο, παιδιῖκο, γεμάτο ἀφέλεια, ραφιναρισμένο. Ἐνα ἀξεδιάλυτο μῆγμα. Ἐνα ζῶο, μὴ κοκέτα. Μὴ μαλακὴ γραμμὴ στὸ στόμα, ἓνα ἐγκληματικὸ πείσμα στὰ μάτια. Γέλασε στὸ κομμάτι τοῦ κατρέφτη, ἔκανε μὴ γκριμῖτσα. Τόλιξε πάλι τὰ δυὸ πολυτίμητα ἀντικείμενα καὶ τᾶχωσε στὴν τσέπη τῆς.

Τώρα κοιτᾷ μὲ προσοχὴ πολλὴ ὥρα τὸ σιδερόδρομο πῶ μὲ ἄσθμα μαινοβογαίνει τὸ μικρὸ τοῦνελ. Ποτὲς δὲν ταξίδεψε μὲ σιδερόδρομο. Πόσο βιάζεται! Ἐνῶ ἔκεινα τὰ ποταμοζάρβα! Χελῶνες σωστὲς τραβᾶνε μὲ τὸ ρέμα. Κι αὐτὸ θὰ γίνει. Κάποτες θὰ τὸ καταφέρει νὰ ταξιδέψει μὲ σιδερόδρομο. Τόλεγε μὲ πεποίθησι. Εἶχε πίστη στὸ τυχοδιωχτικὸ αἷμά τῆς.

Ὁ ἥλιος, ἓνας χυνοπορῖτικος χρυσὸς ἥλιος, γέμιζε ὅλα μὲ ἀγαλλίασι. Ἡ Ἄννελόρα χορτασμένη, γερή, ζετισμένη, εὐτυχισμένη. Σηκώθηκε γιὰ παραπέρα. Στὴν κορφὴ τοῦ μικροῦ βουνοῦ ὑψώνεται τὸ παλάτι μὲ τὴν παλιὰ ἰστο-

ρία του. Τώρα ξενοδοχεῖο, ρεστωρᾶν καὶ καφενεῖο γιὰ τοὺς ξένους.

Ἡ Ἄννελόρα κάνει κύκλο καὶ προχωρεῖ μέσα στὸ δάσος. Ἀπαράλλαχτα ὅπως στὸ χωριὸ τῆς. Εἶναι γεμάτη χαρὰ. Ὁ ἥλιος παίζει στὰ κίτρινα φύλλα. Προχωρεῖ. Κάπου βαθιὰ στὸ δάσος συναντᾷ ἓναν κύριο περασμένης ἡλικίας. Τῆς μιᾶ. Τὴν κοιτᾷ μὲ ἀνοιχτὸ στόμα. Δὲν τῆς ἀρέσει καθόλου ἢ φιλικὴ του κούβεντα. Τῆ ρωτᾷ. Μὰ αὐτὴ τοῦ ἀπαντᾷ ὅλο μὲ ψέματα. Τὴν πλησιάζει. Τῆς λέει, ἂν θέλει νὰ τῆς προσφέρει ἓνα γλύκισμα στὸ ρεστωρᾶν. Μὰ αὐτὴ εἶναι τώρα χορᾶτη καὶ δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴ συμπάθεια γιὰ τὸν περασμένο κύριο. Βγάξει τὸ χέρι ἀπὸ τὴν τσέπη, ἓνα ἰδρωμένο χέρι, καὶ θέλει νὰ τῆς χαδέψει τὸ μᾶγουλο. Ἡ Ἄννελόρα τραβιέται ἀπότομα. Βγάξει χωρὶς ντροπὴ τὴ γλῶσσα τῆς ὄξω ἀπὸ τὸ στόμα, τοῦ κάνει μὲ τάνοιγμένα πέντε δάχτυλα, τὸ μεγάλο στηριγμένο στὴ μύτη, ἓνα σημειο κοροῖδου καὶ ἐξαφανίζεται στὴν καμπὴ τοῦ δρόμου. Γιὰ τέτοιες συνάντησεις καὶ προσφορὲς ἢ Ἄννελόρα ἀγρόν ἀγόρασε. Παντοῦ βλέπει παγίδες γιὰ τὴ λευτεριά τῆς. Τώρα βρίσκεται στὸ πῶ πυκνὸ μέρος τοῦ δάσου. Πόσο τῆς ἀρέσει! Ἐδῶ αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸ τῆς ἀσφαλισμένο, ὅταν παιδί στῆς μητέρας του τὸν κόρφο. Λίγο πέρα ἀπ' τὸ μονοπάτι βρίζεται μὴ ξυλένια μικρὴ παράγκα. Τὸ καλοκαίρι κάποιος ἀνάπηρος τοῦ πολέμου πουλᾷε λεμονάδες καὶ τσιγάρα στοὺς διαβάτες. Τώρα εἶναι κλειστή. Μὴ φωτεινὴ σκέψη! Ἡ Ἄννελόρα θὰ στήσει ἐδῶ τὸ λημέρι τῆς. Στὸ πῶ πυκνὸ μέρος τοῦ δάσου. Ἐλάτια, πριναρία, φουντοκίες, πῶ κάτι φουντοῦκα ἔχουν ἀκόμα. Τὸ χεῖμῶνα ψυχὴ δὲ φαίνεται στὸ μέρος αὐτό. Τὸ χιόνι ἀποκλείνει τὸ δρόμο. Τὰ μάτια τῆς λήμπουν ἀπὸ τὴ χαρὰ γιὰ τὴν ἀνακάλυψη. Ἄνοιξε ἀμέσως μ' ἓνα μακρὸ ξύλο. Ἡ κλειδωνιὰ παράδωκε ἀμέσως. Ἐνας πάγκος στὸν τοῖχο. Μὴ παλιὰ κάσα, σπασμένα ποτήρια, μπουκάλια, πιάτα. Δυὸ σκουριασμένα μαχαίρια. Παλιὰ σακκιά. Τί θέλει ἀκόμα; Ἐνας θησαυρὸς πῶ δὲν τὸν ἔλπιζε. Μουρμουρίζει πάντα τὸν ἴδιο σκοπὸ ὅταν ὀργανέτο. Στηρίζει στὸν τοῖχο τὸ κομμάτι τοῦ κατρέφτη τῆς. Ταχτοποιεῖ. Ἐτσι ἢ Ἄννελόρα ἐγκαταστάθηκε μέσα στὴν καρδιά τοῦ δάσου. Στὴν πῶ βαθιὰ καὶ σκοτεινὴ γωνιὰ πῶ μόλις φτάνει ὁ ἥλιος μοδιωμένος ἀπὸ τὴς πυκνὲς φυλλωσές. Ἡλιος; Τί νὰ τὸν κάνει μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς; Κεῖνη πάει ὅπου καὶ νᾶναι σ' ἀντάμωσή του. Ἄς εἶναι καλὰ τὰ γερὰ ζαρκάδια πόδια τῆς. Τί θὰ τρώει; Δὲν τὸ σκέφτεται. Τώρα εἶναι χορτασμένη. Καὶ στὴν τσέπη τῆς μετᾷ τρία ψωμάκια καὶ πέντε κολουρία. Ἀκόμα τέσσερα μῆλα. Ἐπειτα φουντοῦκα θὰ μαζέψει τᾶπόγεμα σωρὸ.

Τᾶπόγεμα, βραδυνὸ, γύρισε μὲ τὴ φούστα τῆς γεμάτη φουντοῦκα. Ἐνα μπουκέτο χυνοπορῖτικα μπλὲ καμπανάκια. Ἐνα σπασμένο ποτήρι γιὰ βάζο. Κουρασμένη, νυσταγμένη. Κάτω ἀπὸ τὸν πάγκο ἔστρασε τὰ παλιὰ σακκιά.

Χαρτιά, μερικά σανίδια και ὅ,τι ἄλλο βρέθηκε γιὰ προσκέφαλο. Πολυτέλεια! Εἰπλωσε, ἔχωσε τὰ πόδια κάτω ἀπὸ τὸ πλατὺ φουστάνι της κι ἀποκοιμήθηκε μὲ τὸ συναίσθημα τῆς ἀσφάλειας. Πίσω ἀπ' τὴν πόρτα εἶχε τραβήξει τὴν κάσα μὲ τὰ σπασμένα μπουκίλια. Πάνω στὰ μυσίδια της ἔνα εὐτυχισμένο χαμόγελο. Ἀποκοιμήθηκε σὺν πουλί πού παραπέταξε ὅλη τὴ μέρα καὶ πού κουρασμένο παραδίνεται στὸν ἴπνο πάνω στὸ πρῶτο κλαδί. Ἀνεμελιά, ἀφροντισιά, μακαριότητα.

Ἡ Ἀννελόρα εἶδε ὄμορφα ὄνειρα. Παλιὰ μετὰ μαλακὰ κρεβάτια καὶ στρωμένα τραπέζια. Πολύχρομα φουστάνια καὶ κόκκινα γοβάκια. Φωτισμένες σάλες μὲ ζωηρὰ χαλιά καὶ διβάνια γιὰ τοὺς ὀκνηροὺς τῶν ὀκνηρῶν. Ἡ Ἀννελόρα, ἕνα παράξενο παιδί! Πρόσωπα δὲν ὄνειρέβουνταν ποτέ. Μόνο πράγματα, πού τῆς μιλοῦσαν, πού τῆ χάδεβαν. Τὰ ἀντικείμενα τῆς εἶταν πιὸ κοντὰ ἀπὸ τὰ πρόσωπα. Καταλάβαινε πιὸ πολὺ τὴ γλώσσα τους. Εὐπνήσε μὲ καλὴ διάθεση. Εἶχε κοιμηθεῖ τόσο καλά. Πολὺ πιὸ καλά παρὰ πάνω στὰ μῆλα γιὰ κρεβάτι. Ἐκεῖ βρωμοῦσε ὁ ἀγέρας σὰ σάπιος.

Πρόγεμα. Ἐνα μῆλο, δυὸ ψωμάκια, φουντούκια. Ἐπειτα κουβάλησε πολλὰ ξερὰ φύλλα. Ἐνα καλὸ στρώμα. Τὰ σακκιά τῆς ἔμειναν γιὰ σκέπασμα. Ἐκλείσε τὴν πόρτα μ' ἕνα παλιόσκαμνο. Τριβήξε γιὰ ἀνίχνευση. Σήμερα θὰ περνοῦσε τὸ μεγάλο γιοφύρι. Θάπαιρνε τὴν ἀπένοντι μερὴ τοῦ ποταμοῦ. Στάθηκε στὸν ἥλιο καὶ κοίταξε μακριά. Πάντα μακριά! Νάτανε καπετάνιος ἐνὸς караβιού, ἡ ὁδηγὸς αὐτοκίνητου ἢ λοκομοτιῖβ. Γέλασε δυνατὰ καὶ πῆρε μιὰ βόλτα στὰ τακούνια της. Ὀδηγὸς λοκομοτιῖβ!

Ἐπειτα σκοτεινίασε. Θυμότανε. Μικρὸ παιδί σὲ μιὰ καλύβα μέσα σ' ἕνα ἐρημικὸ σκοτεινὸ δάσος. Ὁ πατέρας της—δὲ θυμᾶται καὶ καλὰ-καλὰ ἂν εἶτανε πατέρας της—ἕνας πού ὅλη μέρα ἔκοβε δέντρα στὸ δάσος. Τὸ βράδυ χτυποῦσε τὴ γυναῖκα του. Ἴσως γιὰ εἶτανε συνήθεια του νὰ χτυπᾶ τὰ δέντρα ὡς πού νὰ τὴ ρίξει. Ἐπινε σπύργο, παραπατοῦσε πάντα. Εἶχε ἄγρια μάτια. Μιὰ βραδιὰ ἔσκιζε μὲ τὴν ἀξίνα τὸ κεφάλι τῆς γυναίκας. Εἶχε πει πολλὸ σπύργο. Νόμιζε πὸς ἔσκιζε ἕνα δέντρο.

Ἡ μικρὴ Ἀννελόρα ἔμεινε ζαρωμένη ὅλη τὴ νύχτα. Δὲ φοβόταν τοὺς λύκους πού οὐρλιαζαν γύρω ἀπὸ τὴν καλύβα. Τὸ ρουχαλιτὸ τοῦ ἄντρα πού κοιτότανε δίπλα στὴ σκοτωμένη γυναῖκα φοβότανε πλιότερο. Τὸ πρῶτὸ ἄνοιξε τὸ μάτι τῆς γυναίκας μὲ τὸ μικρὸ δάχτυλο. Γυαλί! Ἡ μητέρα κοιμάται...

Ἡ Ἀννελόρα ἄνοιξε σιγὰ τὴν πόρτα. Χάθηκε στὸ δάσος. Δὲ θέλει νᾶχει οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα, οὔτε τίποτα. Ὁ Θεὸς τὴν ἔρριξε μὲ τὸ καλάθι στὸ δάσος. Κανέναν δὲ θέλει νὰ ξαίρει. Τίναξε τὸ κεφάλι καὶ ἔπαψε νὰ θυμᾶται. Ἡ Ἀννελόρα ἀλλάζει σκέψεις καὶ διάθεση σὺν ἀνοιξιὰτος οὐρανό. Μιὰ στιγμὴ φῶς, μιὰ στιγμὴ οὐρανό.

Λιγερὴ καταβαίνει τὴν πλαγιά. Ἀνεμίζει τὸ μπλὲ φουντωτὸ τῆς φουστάνι.

Τὸ χυνόπωρο εἶτανε εὐλόγημένο. Ὡς ἀργὴ τὸ Νοέμβρη δὲν ἔλειψαν οἱ ἥλιοφωτισμένες μέρες. Μὰ κατόπι ἦρθε ἀφάνταστα πυκνὴ ἢ καταχνιά. Σὰ βραχνῆς πλάκωνε ὀλονυχτίς καὶ ὀλημερίς τὴν κοιλάδα. Κρεμιόταν ἀνάμεσα στὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων σὺν λερὰ κουρέλια. Τὰ κλαδιά μὲ δυνατὲς λάμπες. Καὶ τὸ δάσος σ' αἰώνιο σουρούπωμα. Στὶς παραμονὲς τῶν Χριστούγεννων ἀλλαγὴ σκηνοθεσίας. Ἄλλιωσ ἤτανε θλιμμένα Χριστούγεννα γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς κοιλάδας τοῦ Ἐλβου. Ὅλα κίτασπρα. Φῶς. Μισό, ἕνα μέτρο τὸ χῶνι Ἐλάτια γιορτάσιμα. Μόνο τὰ κερὰ τοὺς ἔλειπαν γιὰ νὰ γίνουν Χριστουγεννιάτικα δέντρα. Τὸ δάσος κοιμᾶται, ἡ κοιλάδα ἐπίσης καὶ μόνο τὸ σταχτὶ ποτάμι ἀργοκινᾶ πρὸς τὴ Βόρειο Θάλασσα. Λίγα ποταμοκάραβα δουλεύουν τίς παραμονὲς τῶν Χριστούγεννων.

Ἡ Ἀννελόρα, ζαλωμένη, ἀκούει τοὺς λύκους πού ζητᾶνε τροφή. Νὰ φοβηθεῖ; Ἀπὸ τότες πού γεννήθηκε ἀκούει αὐτὲς τίς φωνές. Τραγοῦδι τῆ νινούριζαν. Ἀπόψε δὲν μπορεῖ νὰ κοιμηθεῖ. Πεινᾷ πολὺ. Δὲν ἔφαγε σήμερα τίποτα καὶ χτές μόνον ἕνα ξερόψωμο πού γύρεψε σ' ἕνα καπελιό. Σκέψες κακὲς τὴ βασανίζουν. Νὰ χορτάσει μὲ τὸ μόνον τῆς σύντροφος;... Γιατί δὲν εἶναι τώρα μοναχὴ. Πρὶν ἀπὸ δέκα μέρες. Πὼς τὴ ζεσταίνει καὶ πὼς τῆς γλείφει τὰ χέρια! Κάποια βραδιὰ βοήθησε σὲ μιὰ γονιὰ ζαρωμένη μιὰ νυφίτσα. Ἐνα ὄμορφο ζουδάκι μὲ καφεδιὰ γυαλιστερὴ γούνα καὶ φουντωτὴ μεγάλη οὐρά. Μιὰ οὐρὰ θάμα! Ἡ Ἀννελόρα εὐχαριστήθηκε γιὰ τὴν ἐπίσκεψη. Τόσα μαλακὰ ποδαράκια! Καὶ μὲ πόση ἐμπιστοσύνη τὴν κοίταζε. Ἐκλείσαν φιλία. Ἡ Ἀννελόρα τῆς ἔδινε φουντούκια καὶ αὐτὴ τὴ ζεστασιά της. Ἡ Ἀννελόρα ἀνατρίχιασε στὴ σκέψη της καὶ χάδεψε τὸ ζουδάκι μὲ τρυφερότητα. Μιὰ ἄγνωστη ζέστη ἔνωθε στὸ ἐσωτερικὸ τῆς. Ὅχι, τάποφίσεις. Ἀπ' τὴ νυφίτσα της δὲ θὰ χωριστεῖ ποτέ. Πόσες κουβέντες δὲν ἔκανε μαζί της! Μὲ πόση ἀγάπη δὲν πηδοῦσε πάνω στὸν ὄμο της! Ὅλος ὁ κόσμος ἄς πεθάνει μὰ ἡ νυφίτσα της μὲ τὴν ὄμορφη οὐρὰ νὰ μὴ συναχθῆι. Ποιὸς τὴν κοίταζε ὡς τὰ τώρα μὲ τόση στοργή, μὲ τόση εὐγνωμοσύνη;

Ἡ Ἀννελόρα ἔκανε κίθε μέρα ἐκδρομὲς στὸ χωριό. Πάντα μὲ κάποια πονηριά, μὲ κάποια ταχυδαχτυλολογία ἔφερνε γάνα ψωμάκι, ἕνα κομμάτι τυρῆ ἢ ἕνα χῶνι ψημένα κάστανα. Οἱ κάστανίδες δὲ φημιζοῦνται γιὰ ἔξυπνιάδα.

Μὰ τώρα καὶ μέρες ἔπαψε τὸ χῶνι ἀκατάπαντα. Ἡ Ἀννελόρα χωνότανε ὡς πάνω ἀπὸ τὰ γόνατα γιὰ νὰ βγεῖ ἀπ' τὸ δάσος. Φυσικὰ αὐτὸ δὲν τὴ νιάζει. Μὰ οἱ κάστανίδες ἔχουν ἀφήσει τίς γωνιὲς τῶν δρόμων.

Ἡ Ἀννελόρα ἔχει ἕνα σκέδιο. Τὸ δουλέβει τώρα δυὸ νύχτες καὶ δυὸ μέρες στὸ μυαλό της.

Τὸ κουβεντιάξει καὶ τὸ συζητᾷ μὲ τὴ νυφίτσα της. Κάτω στὸν κεντρικὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ κάθε μέρα κάθεται σ' ἓνα σαμνᾶκι ζητιανέβοντα· μιὰ γριὰ τρεμουλιέρα. Εἶναι τυλιγμένη σ' ἓνα μεγάλο παλιὸ ἀντριζὸ παλτό. Μουίζει σὰν ἕνας σωρὸς ἀπὸ κουρέλια. Τὸ μοῦτρο της εἶναι σὰ δουλεμένο καφεδι πετσί καὶ ἡ γλώσσα της ὄλο λαλαδίζει μέσα στὸ χωρὶς δόντια στόμα της. Κανεὶς δὲν καταλαβαίνει τί λέει. Ἄν βλαστημᾷ ἢ ἂν εὐχεται. Μὰ οἱ διαβάτες πάντα τῆς ρίχνουν στὸ λερὸ ἀπλωμένο μαντήλι της κάτι μονέδες. Ἡ Ἄννελόρα μάλιστα τίς προάλλες εἶδε καὶ μιὰ γυαλιστερὴ κορώννα. Τὸ βραδὺντὸν μαζέβει τὸ μαντήλι της καὶ γυρίζει χτυπώντας τίς πόρτες. Σὰν σκοτεινάσει, παίρνει τὸ δρόμο γιὰ τὸ χωριὸ της μισὴ ὥρα μακριά. Ὁ δρόμος εἶναι ἀπόκεντρος. Περνᾷ δίπλα στὸ δάσος. Ψυχὴ πουθενά. Εὐκαιρία.

Εἶναι παραμονὴ Χριστούγεννων. Στὶς βιτρίνες τῶν μαγαζιῶν φῶτα καὶ ὄψαλα πράματα. Γλυκίσματα, φρούτα, λουκάνικα. Ἡ Ἄννελόρα σκέφτεται πὺς ἂν δὲν εἶταν ἔτσι πολλὰ φῶτα, κάτι θὰ μπορούσε νὰ κάνει. Παρακολουθεῖ γιὰ λίγο ἓνα κοριτσάκι μὲ γεμάτο καλάθι στὸν ὄμο. Στὴ στροφή τοῦ δρόμου μπόρεσε κι ἄρπαξε μόνο ἓνα μικρὸ τοσοδούτσικο λουκάνικο. Τὸ κοίταξε μὲ περιφρόνηση καὶ τῶχασε στὴν τσέπη της. Τίποτα. Στέκεται καὶ κοιτάζει ἀπελπισμένη. Ἡ Ἄννελόρα πεινᾷ, ἡ νυφίτσα πεινᾷ. Ὅλα τὰ φουντούκια ἔχουν σωθεῖ. Μὲ τόσα φῶτα δὲν μπορεῖ νὰ πετύχει τίποτα. Πάλι ἄρχισε νὰ βουίζει τὸ σκέδιο μέσα στὸ μυαλό της. Ἡ γριὰ ζητιάννα ποὺ μαζέβει τὰ λεφτὰ καὶ τίς κορώνες. Τώρα εἶναι δύο ἡ ὥρα. Στὶς 4 πάνω κάτω θὰ περάσει ἀπὸ τὸ μονοπάτι ποὺ εἶναι δίπλα στὸ δάσος. Ἡ Ἄννελόρα βιάζεται. Κρυώνει. Τὸ σκέδιο τὴν περιχίνει σὰ μὲ παγωμένο νερό. Βαδίζει πὺς γλήγορα γιὰ νὰ ζεσταθεῖ. Νὰ ὁ κεντρικὸς δρόμος, ὁ σωρὸς μὲ τὰ κουρέλια στὴν ἴδια θέση. Οἱ διαβάτες δίνουν τὸν ὄβολό τους τώρα πὺς μπόλικο. Παραμονὴς Χριστούγεννων. Ἡ Ἄννελόρα στέκεται μιὰ στιγμὴ στὸ ἀπέναντι πεζοδρόμιο σὰ σκεβρωμένη.

Ξεκινᾷ. Ἀνεβαίνει τὸ δρόμο γιὰ τὸ δάσος. Βαδίζει σὰ μηχανὴ μέσα στὸ χιόνι. Σηκώνει καὶ κατεβάζει τὰ ποδιάρια της, σὰ νὰ παταίει μὲ πείσιμα φιδία. Τὸ πρόσωπο της εἶναι φλογισμένο, τὰ μάτια ἀστράφτουν, ἡ ἀνάσα κοντὴ καὶ ζεστή. Φτάνει στὴν παρόγκα της. Τὸ ζουδάκι πηδᾷ ἀπάνω της, τῆς γλείφει τὰ χέρια. Ἡ Ἄννελόρα τοῦ δίνει τὸ λουκάνικο. Τὸ μυρίζει μὲ τ' ἀφήνει ἄγγιχτο. Τίποτα φουντούκια, κίστανα ἢ καὶ ξερὰ ψιχουλά. Οἱ νυφίτσες δὲν τρῶνε λουκάνικα, ὅπως καὶ σὺ δὲν μπορεῖς νὰ φᾶς δεντροφλουδα.

Ἡ Ἄννελόρα τἀποφάσισε. Ψάχνει νευρικὰ στὴν κίσα. Ἐνα ἀπ' τὰ σκοριασμένα μαχαίρια. Κόκκινη ἢ λεπίδα του ἀπὸ τὴ σκοουρία. Τὸ βαστᾷ ἀπ' τὴ λαβὴ καὶ κάνει κάποια ἀπειλητικὴ κίνηση. Ξεκολλᾷ τὴ νυφίτσα ἀπ' τὸν ὄμο

της, τὴ χαδέβει, τὴν ἀποθέτει πάνω στὸν πάγκο, κλείνει τὴν πόρτα καὶ δρόμο. Σὲ λίγο βρίσκεται στὸ μονοπάτι ποὺ περνᾷ κάθε βραδυνὸ ἡ γριὰ ζητιάννα. Ἐκεῖ χώνεται κάτω ἀπὸ μιὰ φουντωτὴ χαμηλὴ ἐλάτη. Τὸ χιόνι φωτίζει τὸ δρόμο ἂν καὶ ἄρχισε νὰ σουρουπώνει στὸ δάσος. Ἡ Ἄννελόρα εἶναι τώρα ἓνα λαγωνικὸ ποὺ περιμένει. Κάθε τι ποὺ τὴ συνδέει μὲ τὸν ἄνθρωπο, χάθηκε. Τὰ μάτια της λυκίσια, ὁ λαϊμὸς τεντωμένος πεινασμένου σκύλου. Τὰ χέρια της, ἀρπачτικά νύχια, σφίγγουν τὸ σκοριασμένο μαχαίρι τῆς κουζίνας. Ἀνεσαίνει βαριά. Καὶ ἡ ἀνάσα της κρεμεῖται σὲ μικρὰ κρύσταλλα στὰ μαλλιὰ της. Σὲ λίγο πάνω στὸ χιόνι κάτι σκοῦρο ἀπὸ μακριά. Σιγὰ-σιγὰ βαδίζει ὁ σωρὸς ἀπὸ κουρέλια. Τὸ μακρὸ ἀντριζὸ παλτό σαρώνει τὸ χιόνι. Ἐνας βαρὺς σάκκος κάνει τὴ γριὰ νὰ γέρονει πότερο. Στηρίζεται στὸ χοντρὸ ραβδί της. Ἡ γλώσσα της πάντα κουνιέται. Μιλᾷ μοναχὴ της. Τὰ μεγάλα παπούτσια της ἀφήνουν στὸ χιόνι μακρουλὲς γοῖβες. Σὰ φάντασμα σέρνεται πάνω στὴν κατάλευκὴ ἐπιφάνεια. Σταματᾷ. Τὸ δεξί της πόδι χώθηκε τόσο βαθιὰ στὸ χιόνι ποὺ πρέπει νὰ στηριχτεῖ σ' ἓνα δέντρο γιὰ νὰ τὸ τραβήξει. Σκύβει, ζητᾷ τὸ παπούτσι της ποὺ ἀπόμεινε στὴ γοῖβα.

Ἡ Ἄννελόρα πηδᾷ σὰν ἄγρια γάτα πάνω της. Τὴ σκουντᾷ καὶ τὴ ρίχνει γάμω, στὸ χιόνι. Τὸ ραβδί της, ὁ σάκκος της κλυοῦνται πάρα πέρα. Ἡ γριὰ τρέμει. Κάτι θέλει νὰ πει. Ἡ Ἄννελόρα τῆς δείχνει τὸ σκοριασμένο μαχαίρι. Τῆς τὸ βάζει κοντὰ στὸ λαϊμό. Ἡ γριὰ σηκώνει τὰ χέρια. «Τὰ λεφτὰ σου» τῆς λέει ἡ Ἄννελόρα τσέχικα. Μὲ τρεμάμενα χέρια βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπη της τὸ κομπόδεμα καὶ τὸ δίνει. Ἡ Ἄννελόρα παίρνει τὸ σάκκο, τὸ κομπόδεμα, βγάζει ἀπὸ τὴ γριὰ τὸ ἀντριζὸ παλτό. Σκέφτεται: Εἶναι τόσο παραφορισμένη μὲ παλιὰ κουρέλια. Τὴ σηκώνει, τῆς δίνει στὸ χέρι τὸ ραβδί καὶ τῆς λέει: «Πήγαινε. Σὺ αἴριο πάλι θὰ ζητιανέψεις. Ἐσένα σοῦ δίνουν γιατί εἶσαι γριὰ». Ἡ Ἄννελόρα χάθηκε μέσα στὸ πυκνὸ δάσος.

Στὴν καλύβα. Ἡ νυφίτσα μασουλίζει ξερόψωμα ἀπὸ τὸ σάκκο τῆς γριὰς ζητιάννας. Ἡ Ἄννελόρα καταβάζει μισοκαταπίνοντας ψωμί καὶ λουκάνικα. Μετρᾷ στὸ σὺθαμπο: Δέκα ὄχιτῶ κορώνες καὶ ἑκατὸν εἴκοσι μικρὰ κοσαράκια. Ποτές της δὲν εἶχε τόσο χοῖμα! Καὶ ψωμὸς, τυριά, ἀποκόμματα, γλυκίσματα, μερικὰ καρύδια καὶ πορτοκάλια.

Εἶναι κουρασμένη. Δένει τὸ κομπόδεμα, τὸ χώνει στὰ ξερὰ φύλλα τοῦ στρώματός της. Τὸ σακκούλι μὲ τίς προμήθειες στὴν γάσα. Κλείνει τὴν πόρτα καὶ ξεπλώνεται μὲ τὴ νυφίτσα στὴν ἀγκαλιὰ, χορτασμένη πάλι μιὰ φορὰ, στὸ στρώμα της. Τὸ παλιὸ ἀντριζὸ παλτό ζεστό! Σκέφτεται: Πόσο καλὰ νὰ κοιμᾶται κανεὶς χορταίτος καὶ ζεστὰ σκεπασμένος!

Τὴν ἄλλη μέρα, Χριστοῦγεννα. Ἡ Ἄννελόρα στὴ φυλακὴ τῆς προανάκρισης. Ἀμέσως

την ανακάλυψαν. Είναι λυπημένη, όχι γιατί της πήρανε το καλιό άντρίκιο παλτό και τις δέκα όχτώ κορῶνες με τὰ εκατόν είκοσι κοσάρακια. Λυπάται πού πολύ πού έχασε τή νυφίτσα της. Θα πεθάνει, συλλογιέται, από τήν πείνα. Στο χιόνι δέ βρίσκει τίποτα.

"Όσο για τήν είδηση πώς θα τή βάλουν σέ σωφρονιστήριο άνηλικών, δέν τή νιάζει. Αὐτή θα βρεί εύκαιρία πάλι νά τὸ σκάσει.

"Η Άννελόρα είναι ένα παραξένο κορίτσι.

Δέ θα μείνει ποτέσ κλειστή σ' ένα σωφρονιστήριο κούο και σοβαρό. Μεγαλήτεση φυλακή από τις άληθινές φυλακές, σκέφτεται. "Η Άννελόρα θα τὸ σκάσει. Θα βρεί πάλι άλλο χωριό και άλλο δίσος για νά στήσει τὸ λημέρι της.

Μά τή νυφίτσα της, τήν καστανή βελούδινα νυφίτσα της; Αὐτή κλαίει για πάντα. Με πικρά δάκρυα. Κι όλοι νομίζουν πώς είναι μετάνοιας δάκρυα.

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑ'ΙΣΚΑΚΗ

ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

—2 (*

"Ένας άλλος ποιητής, από τούς νέους, πού βγήκε στη δημοσιότητα ώριμος, άμέσως με τὸ πρώτο του βιβλίο, είναι ὁ Άθάνας. Τραγούδησε με ζηλευτή χάση τή ζωή της επαρχίας, της έλληνικής επαρχίας, πού έχει ιδιαίτερο χρώμα, δική της μορφή και παράδοση. "Έτσι βρήκε τήν εύκαιρία νά ζωντανέψη τὰ παλιά. νά φανερώση τήν άπλότητα της παραμυθμένης ζωής, νά ζωγραφίση με τρόπο παραμυθένιο τὸ πατρικό σπίτι, τή ζεστή γωνιά, τή γαλήνη της μητρικής γής, τή χαρά του περιβολιού και του κάμπου, τήν άγάπη της μάνας, τήν άδερφική στοργή, τόν ξενιτεμό, τήν πίκρα της νοσταλγίας, τή γλύκα του γυρισμού.

"Έγραψε ακόμα και στίχους καθαντό πατριωτικούς, συγκινητικούς, με θέμα τή μικροσιατική έστρατεία, γιατί φαίνεται πώς είδε με τὰ μάτια του και παρακολούθησε τήν καταστροφή. Σάν τόν ποιητή Κυριαζή και ὁ Άθάνας έμπνέεται από τή ζωή γενικά της Ρούμελης και ειδικώτερα του χωριού του, πού κάτω από τόν Ίσκιο του παλιού Κάστρου, κοιμάται ανάμεσα στα νερά της Πάτρας και του Μεσολογίου, εκεί στο κανάλι του Κορινθιακού, χλοϊσμένο καθώς είναι και χαριτωμένο, φορτωμένο από θύμηση και παλιά ιστορία.

"Η λύρα του Άθάνα, όσο κι αν είναι φροντισμένος ὁ σκοπός της, έχει κάτι τὸ πρωτόγονο και τὸ άδολο. Ταιριάζει μαζί τὸ ρομαντισμό και τόν κλασικισμό στην πύ άπλή τους έκφραση. Παίρνει ζωή από τήν έλληνική πλάση και της χαρίζει ψυχή.

Τήν ψυχή αὐτή, πού ζητούμε, από τήν άληθινή ποίηση, μάς τή δίνει με άπλοχεριά μιὰ νέα, πολύ νέα ποιήτρια, πού μόλις ὁ άνθός της μούσας της λουλούδισε, μαράθηκε κιόλας. "Η Μαρία Πολυδούρη. Με δυὸ συλλογές της πήρε τή θέση της, μιὰ θέση πού άξίζει στο νεοελληνικό στίχο. Μά η ζωή τήν προδίνει, μιὰ μοίρα κακή στομώνει τὸ άηδόνι πού προβάλλει χαρούμενο μέσα στην άνοιξη νά ψάλλει.

"Έχω μιὰ χάρη.

Στήν άνθησή μου φορώ στεφάνι τὸ μαρμαριό.

"Η λυρική φωνή της Πολυδούρη, μιὰ κραυγή πένθιμη, ένας στεναγμός, μιὰ διαμαρτυρία. Σά νά μάς έρχεται από πολύ μακριά ένας ήχος μελωδικός, πού μάς σταματά για νά τόν ακούσουμε προσεχτικώτερα.

Ποιά γνωρίσματα λοιπόν χαρακτηρίζουνε τήν καινούρια αὐτή Σατώ;

Περήφανη στο άγνάτευμα και ταπεινή στη λαχτάρα της ζωής. "Απλή στην έκφραση και σύνθετη στα νοήματα. Παρθενική στο φανερωμά της και με κάτι τὸ σατανικό στο σαρκισμό της. Με γαλήνη στη σκέψη και τρικυμία στην καρδιά. Με τὸ φως στα μίτια και τὸ βαρὺ σκοτάδι στην ψυχή. "Αντικόζει τήν πλάση με χαρά πικρή και τήν ψάλλει με θανατερή λύπη Ζηλεύει τήν άνθηση της άνοιξης κ' επιθυμεί του χειμώνα τὰ χιόνια. Θεομή στο πίσθος και ψύχραιμη έμπρός στη μοίρα. Τρυφερή στη θύμηση της άγάπης και σκληρή στο αντίκριμά της. "Απιστη στην πραγματικότητα και πιστή στών όνειρων τις χίμαιρες.

Τὰ έρωτικά λόγια του άγαπημένου τή μΐθουνε με τή μέθη του θανάτου. Τὰ λόγια αὐτά, μιὰ υπόσχεση πού καιεί, μιὰ υπόσχεση πού άργεί νάρθη. Μά ὁ θάνατος δέ δίνει καμιά, καμιά έλπίδα. Αὐτές τις έσβησε η ζωή με τήν ψυχρή πνοή της. Δέ μένει τίποτ' άλλο τώρα παρά μέσα στην άγρια καταγίδα του έρωτα νά μετρηθουνε θάνατος και ζωή... Με τέτοιες μεγαλόστομες εικόνες, πού σαρταρουνε από άλήθεια και ειλικρίνεια, η Πολυδούρη τραγουδεί τὰ δικά της αίστήματα και πάθη. Τὸ τραγούδι της φτάνει ως τὰ βάθη της ψυχής μας και μάς ταράζει, κάποτε μάς τρομάζει με τήν τρυφερή όμοιότητά του, με τὸ άμέτρητο έλεός του.

Μέσα στο βαθύ λυρισμό πού η μοίσα της νέας αὐτης τεχνίτρας μάς προσφέρει, ένα δλόκληρο και μοναδικό δράμα νιώθουμε νά παίζεται. "Α! τι θαύμα, όταν πλησιάζει κανείς στο κρίσιμο αὐτό σημείο, πού έφτασε η ποιήτρια της «'Ηχώ στο χάος» κ' έχει τή δύναμη ν' άγναντεύη τόν έσώτερο έαυτό της με τόση

*) Συνέχεια από τὸ προηγούμενο και τέλος.